CONCEPT

Verslag van de commissievergadering van de gemeente Wijchen gehouden op 8 mei 2025 om 19.30 uur in het Kasteel te Wijchen

Voorzitter	Mevr. C.E. Hoogteijling
CDA	Mevr. M.P. Joosse-de Visser
	Dhr. J.G.F.M. Peters Sengers
D66 Wijchen	Mevr. C.A.M. Beeke
	Dhr. G. Reichgelt
GroenLinks	Dhr. A.G.J. van Krevel
	Dhr. P.R. Oomen
Kernachtig Wijchen	Mevr. R. Loermans (fractievoorzitter)
	Dhr. M.A.J. Verharen
PvdA Wijchen	Dhr. T.T.M. Burgers (fractievoorzitter)
	Dhr. Y.J.T.M. Merkus
VVD	Dhr. T. ten Buren
	Dhr. T.A.A.J. Haerkens
Wijchen Lokaal	Dhr. D.L.W. Herms (fractievoorzitter)
	Mevr. R.H.J. Kuipers
Commissiegriffier	Dhr. T.F.G.J.M. Tielen
Wethouders	Dhr. G.W.R. Gerrits
	Mevr. B.E.M. Schouten
Verslaglegging	Emma Handson B.V.
Publiek	10

1. Opening

De voorzitter, mevrouw Hoogteijling, heet alle aanwezigen welkom en opent de vergadering. Tijdens deze commissievergaderingen wisselen politieke partijen hun ideeën, gedachten en visies uit over de geagendeerde onderwerpen. Wanneer een fractie een afwijkend voorstel heeft ten opzichte van het voorstel van het college, probeert men medestanders te vinden bij andere fracties. De voorzitter benadrukt dat commissieleden voorafgaand aan de vergadering technische vragen hebben kunnen stellen aan betrokken ambtenaren. Deze vergadering biedt commissieleden de mogelijkheid politieke vragen te stellen aan elkaar en aan het college. De voorzitter licht de spreektijden toe: drie minuten per fractie voor het vragenhalfuur, drie minuten per fractie voor bespreekstukken en twaalf minuten voor het college, exclusief het vragenhalfuur.

2. Mededelingen

De voorzitter vraagt of er mededelingen zijn van de commissieleden of het college.

Wethouder Schouten doet een mededeling over MeerVoormekaar, die recentelijk in de media is verschenen vanwege een conflict tussen de bestuurder en vijf medewerkers. Ze legt uit dat de gemeente eerder dit jaar op de hoogte is gebracht van de ontevredenheid van enkele medewerkers. De raad van toezicht heeft voorgesteld een onafhankelijk vertrouwenspersoon aan te stellen om een gesprek aan te gaan tussen de bestuurder en de vijf medewerkers, maar de medewerkers hebben niet gereageerd op diverse voorstellen. De wethouder betreurt dat het arbeidsconflict zo breed wordt uitgemeten in de media, omdat dit geen goed doet aan alle betrokkenen. Ze benadrukt dat de gemeente al jaren samenwerkt met MeerVoormekaar en dat de gemeente vertrouwen heeft in de voortzetting van deze samenwerking.

De heer Oomen (GroenLinks) informeert wethouder Schouten dat zijn fractie schriftelijke vragen heeft gesteld over dit onderwerp en dat niet al die vragen zijn beantwoord met de mededeling van de wethouder. Hij bedankt de wethouder en geeft aan dat de vragen te zijner tijd worden beantwoord.

3. Vaststellen agenda

De voorzitter vraagt of de raadscommissie kan instemmen met de voorgestelde agenda. Er zijn geen bezwaren, en de agenda wordt unaniem vastgesteld.

4. Vaststellen verslag en lijst besluiten, adviezen en toezeggingen commissievergadering van 3 april 2025

De voorzitter constateert dat geen opmerkingen zijn binnengekomen over het verslag en de lijst met besluiten, adviezen en toezeggingen. Beide worden ongewijzigd vastgesteld.

5. Vragenhalfuur

Er zijn geen vragen voor het vragenhalfuur aangekondigd.

6. Mededelingen en vragen over verbonden partijen

Er zijn geen mededelingen of vragen over verbonden partijen.

7. Bespreekstukken

7.1 271060 Beslisnota Financieel evenwicht 2026-2029

De voorzitter legt uit dat de begroting van de gemeente Wijchen vanaf 2026 een structureel tekort laat zien en dat de raad het college heeft opgeroepen met concrete voorstellen te komen om dit tekort op te lossen, zonder een beroep te doen op de onroerendezaakbelasting (OZB). De notitie biedt het financieel en politiek afwegingskader waarmee het college aan de slag gaat. De besluitvorming over de daadwerkelijke maatregelen volgt bij de behandeling van de perspectiefnota begin juli 2025. De voorzitter benadrukt dat het vanavond niet gaat over waarop precies wordt bezuinigd, maar over de spelregels waarbinnen die keuzes straks worden gemaakt. De voorzitter kondigt aan erover te waken dat er geen misverstand over ontstaat en dat de focus op het kader blijft. De voorzitter geeft aan dat een aanvullend bericht is gestuurd over de gevolgen van de voorjaarsnota van het Rijk voor deze notitie. Het college verwacht in 2026 en 2027 circa € 3 miljoen extra via het gemeentefonds te ontvangen. Hoewel deze extra middelen het financiële beeld op korte termijn verbeteren, blijft de notitie actueel en richtinggevend voor het opstellen van een houdbare meerjarenbegroting. De beraadslaging vindt plaats in twee termijnen. In de eerste termijn krijgen de woordvoerders de gelegenheid hun mening te geven over de nota's zonder onderbrekingen. In de tweede termijn gaan de commissieleden met elkaar in debat.

Eerste termijn

De heer Burgers (PvdA) geeft aan dat kaders vastleggen vooral van belang is voor de periode na de verkiezingen en vraagt of de wethouder niet vindt dat ze hierin terughoudend moeten zijn. In de notitie staat dat gestreefd wordt naar een evenwichtige verdeling van bezuinigingen over alle sectoren. Dit vindt de heer Burgers voor een gedeelte niet realistisch. Het grootste deel van deze begroting ligt namelijk al vast. De raad heeft nauwelijks iets te zeggen over het sociaal domein en op het gebied van uitkeringen. Hij geeft aan dat de echte vraag is hoe de pijn moet worden verdeeld in het kleine deel van de begroting waarover wel echte keuzes kunnen worden gemaakt. Hij legt uit dat de PvdA-fractie vindt dat sociale rechtvaardigheid voorop moet staan en dat er niet moet worden bezuinigd op basisvoorzieningen zoals bibliotheek, welzijnswerk of sport. Deze voorzieningen verbinden mensen en bieden gelijke kansen. Als lastenverzwaring nodig is, stelt hij voor te kijken wie deze het beste kan dragen. Hij vraagt het college bij de verdere uitwerking helder te maken op welk deel van de begroting de raad echte keuzes kan maken en hij geeft aan dat solidariteit en eerlijk delen het uitgangspunt moeten zijn. Hij vraagt

de wethouder hoe deze aankijkt tegen de balans in het vrij besteedbare deel van de begroting. Hij geeft aan dat de financiële situatie er beter uitziet dankzij extra middelen vanuit het Rijk. De bezuinigingsopgave van € 2 miljoen tot € 3 miljoen is niet meer aan de orde voor de eerste jaren. Hij stelt daarom voor de beslisnota te amenderen, zodat de financiële opgave wordt herzien op basis van de meest actuele cijfers. Het besluit wordt dan aangepast, zodat het college geen onnodige bezuinigingskaders blijft hanteren. Tot slot mist hij twee belangrijke kaders in de notitie: dat de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen en dat niet wordt bezuinigd op duurzaamheid, maar juist wordt geïnvesteerd in de toekomst. De PvdA-fractie overweegt hierover een amendement in te dienen.

De heer Peters Sengers (CDA) uit zijn zorgen over het aankomende Ravijnjaar (de verwachte financiële dip die Nederlandse gemeenten in 2026 ervaren), hoewel deze zorgen na het voorjaarsakkoord van april 2025 enigszins zijn verminderd. Hij geeft aan dat de € 800 miljoen extra van het Rijk voor de jeugdzorg de grootste pijn verlicht, maar dat de noodzaak om te bezuinigen blijft bestaan. Hij complimenteert het college voor het vroegtijdig nadenken over een financieel afwegingskader en prioritering voor de bezuinigingsopgave. Met het oog op sociale en economische samenhang in de gemeente, noemt hij drie belangrijke punten uit het afwegingskader: een evenwichtige verdeling van maatregelen, het beperken van de financiële lasten voor inwoners en ondernemers, en het behouden van essentiële voorzieningen en infrastructuur. Het CDA steunt deze uitgangspunten. Hij wijst ook op de forse resultaatsverschillen tussen begroting en jaarrekening van de afgelopen jaren. Een aantal jaren op rij is de gemeente met een fors hoger resultaat geëindigd dan voorzien. Hij is blij dat dit is meegenomen in het afwegingskader. De speerpunten uit het Strategisch Kompas 2023 en het coalitieakkoord zijn ook belangrijke kaders voor de toekomst. Hij vindt het logisch en noodzakelijk deze lijn vast te blijven houden. De heer Peters Sengers geeft aan de bezuinigingsvoorstellen zoals het college die op 3 juli 2025 presenteert, kritisch te bezien en het voorliggende afwegingskader daarvoor als houvast te gebruiken. Hij rondt af met een vraag aan de portefeuillehouder over een passage op pagina 9 van het afwegingskader, namelijk of de wethouder de raad kan informeren over de bezuinigingsopgave die van de gemeenschappelijke regelingen wordt gevraagd. Op basis van gepresenteerde ontwerpbegrotingen kan mogelijk voor de komende jaren een vermindering van gemeentelijke middelen worden verwacht.

Mevrouw Kuipers (Wijchen Lokaal) benoemt de voorjaarsnota 2025 en het goede nieuws van € 3 miljard extra voor gemeenten. Ze plaatst de kanttekening dat er nog onzekerheden zijn op de langere termijn en dat het goed is dat kaders worden opgesteld voor het oplossen van eventuele structurele tekorten. Ze steunt het voorstel voor een evenwichtige verdeling van maatregelen en het behoud van essentiële voorzieningen. Ze geeft aan dat het goed is dat de gemeente dicht bij strategische documenten blijft, zodat de gemeente kan groeien en de inwoners gezond en veilig kan houden. Wijchen Lokaal gaat daarom akkoord met de beslisnota. Ze maakt een klein voorbehoud voor eventuele nieuwe ideeën die vanavond op tafel kunnen komen.

De heer Haerkens (VVD) benadrukt dat geld dat je niet hebt, niet moet worden uitgegeven, vooral niet als het gemeenschapsgeld betreft. Hij wijst op de gezonde financiële huishouding van de afgelopen jaren en de royale rijksoverheid, maar benadrukt dat de overheid nu minder royaal is. Het Ravijnjaar dreigt nog steeds. De Ravijnjaren 2026 en 2027 zijn nu slechts een diep dal geworden. In de huidige begroting van 2026 is een extra OZB-verhoging opgenomen van € 2,1 miljoen: € 1,2 miljoen in 2024 en € 900.000 in 2025. Daarnaast haalt de gemeente € 800.000 uit de reserves om de begroting te compenseren. De heer Haerkens benoemt dit als gemeenschapsgeld. De Wijchenaren worden volgens hem ieder jaar € 3 miljoen armer. De VVD-fractie kan zich vinden in de beslisnota en de daarin opgenomen kaders. Hij vraagt de wethouders wel of de genummerde kaders een prioritering bevatten of dat ze gelijk zijn. Hij stelt voor de Werkorganisatie Druten Wijchen (WDW) efficiënter te laten werken om kosten te

besparen. De WDW heeft een budget van € 34 miljoen. Hiervan is ongeveer twee derde voor gemeente Wijchen. Hij stelt voor het deel van gemeente Wijchen jaarlijks € 200.000 taakstellend aan de visiemaatregelen te laten treffen bij gelijkblijvende taken. Hij overweegt een motie hierover. Tot slot stelt hij voor de OZB-verhoging terug te draaien, zodat de inwoners van Wijchen niet de rekening betalen voor de maatregelen die de gemeente niet durft of kan nemen.

Mevrouw Loermans (Kernachtig Wijchen) spreekt over de voorjaarsnota, waarin maatregelen zijn aangekondigd tegen het Ravijnjaar, al zijn deze nog niet uitgewerkt in de meicirculaire (een document van de Rijksoverheid over de gemeentefondsuitkeringen). Ze benadrukt dat de maatregelen alleen over de korte termijn gaan. Voor een sluitende meerjarenbegroting moet de gemeente nog steeds bezuinigen. Ze geeft aan dat het goed is van tevoren naar de bezuinigingen te kijken. Kernachtig Wijchen kan zich vinden in de nota die er nu ligt. Het geeft een helder uitgangspunt met betrekking tot hoe het college naar de bezuinigingsmaatregelen kijkt. Mevrouw Loermans vraagt zich af in hoeverre de maatschappelijke effecten in juli 2025 in de perspectiefnota kunnen worden meegenomen.

De heer Van Krevel (GroenLinks) geeft aan dat het nodig was kaders te stellen vanwege het aangekondigde Ravijnjaar, dat tot grote tekorten in de begroting van de gemeente leidt. Hij is blij met de tweemaal € 3 miljoen van het Rijk voor de jaren 2026 en 2027, waardoor in die jaren niet of nauwelijks hoeft te worden bezuinigd. Het perspectief voor de jaren daarna is wel onzeker, maar tegen die tijd is een nieuw college gekozen en wellicht ook een nieuwe regering die meer oog heeft voor de financiële problematiek van gemeenten. De stelling van de GroenLinksfractie is daarom dat de gemeente het bestaande beleid zoveel mogelijk dient te handhaven en volgend jaar de balans opnieuw moet opmaken. De GroenLinksfractie kan zich vinden in de punten 1 tot en met 8 van het financiële afwegingskader, met enkele kanttekeningen. De heer Van Krevel geeft aan dat grootschalige bezuinigingen niet nodig zijn en dat lastenverhoging zoveel mogelijk moet worden beperkt. Mocht het bij een volgend ijkmoment toch nodig zijn van dit voorstel af te wijken, dan kan de gemeente alsnog terugvallen op de kaders in de notitie. Onder die voorwaarden kan de GroenLinksfractie zich vinden in de beslisnota.

De heer Reichgelt (D66) geeft aan dat financieel beleid niet alleen een kwestie is van boekhouden, maar ook van politiek bedrijven met visie. Het college wil als boekhouder de richtlijnen uit de nota graag hanteren, maar de D66-fractie kijkt verder dan de korte termijn. Het vraagt moed keuzes te maken en verantwoordelijkheid te nemen, vooral te durven investeren waar dat nodig is voor de toekomst van de gemeente. Hij wijst op het Ravijnjaar en de extra middelen die Wijchen ontvangt uit het gemeentefonds dankzij de voorjaarsnota van het kabinet. De grootste tekorten in 2026 en 2027 zijn daarmee bijna weggewerkt, maar het financiële beeld vanaf 2028 blijft zorgelijk. Hij geeft aan dat de Beslisnota Financieel evenwicht nog steeds relevant is en invulling geeft aan de motie alternatieven voor OZB-verhoging, waarvan D66 Wijchen de mede-indiener was. Hij benoemt vier belangrijke punten voor de fractie van D66:

1. De onderuitputting van budgetten. Hij geeft aan dat jaar op jaar beschikbare budgetten niet volledig worden benut. De middelen vloeien terug naar algemene reserve of worden vastgehouden. Dit leidt tot onnodige bezuinigingsdruk. De D66-fractie roept het college daarom met klem op realistischer te begroten.
2. Het principe nieuw beleid voor oud beleid. Hij pleit ervoor onderwijs en cultuur van deze regel uit te zonderen, zodat binnen redelijke marges kan worden geschoven tussen programma's.
3. De financiële richtlijnen uit de nota. Hij benadrukt dat de D66-fractie deze niet blind volgt en iedere maatregel op zijn eigen merites beoordeelt, om te voorkomen dat het financiële evenwicht ten koste gaat van het sociale evenwicht.

4. Een vraag aan de wethouder: op pagina 9 wordt gesproken over essentiële voorzieningen en infrastructuur. Hij vraagt een duidelijk uitgewerkte definitie hiervan, eventueel schriftelijk na afloop, zodat de raad goed kan beoordelen of juist wordt gehandeld.

De vergadering wordt kort geschorst, zodat de wethouder zich op de beantwoording van de vragen kan voorbereiden.

Wethouder Gerrits merkt op dat de voorjaarsnota een meevaller voor de korte termijn heeft opgeleverd, maar dat het financiële speelveld hierdoor plotsklaps verandert, wat ongemakkelijk is in het licht van een stabiele koers. Hij benadrukt dat de cijfers nog onder voorbehoud zijn en dat de werkelijke financiële effecten op de begroting van 2026 en 2027 pas duidelijk worden na de meicirculaire. Hij geeft aan dat het kader daarom nog steeds relevant is en dat het goed is dat er vandaag over wordt gesproken. Op de oproep terughoudend te zijn met het stellen van kaders, reageert de wethouder dat de verantwoordelijkheid van het college gaat over een begroting die minimaal vier jaar vooruitkijkt. Hij wil deze verantwoordelijkheid blijven nemen en ontraadt de kaders op te schuiven tot na de verkiezingen. Hij reageert op de opmerking van de heer Burgers dat slechts een deel van de begroting beïnvloedbaar is. Hij beaamt dit en geeft aan dat in dit beïnvloedbare deel van de begroting de mogelijkheid ligt te sturen en maatregelen in te zetten om tot een sluitende begroting te komen. Hij ziet geen meerwaarde in een aanvullende motie, omdat het streven al in de kaders is verwoord. De wethouder reageert op de vraag van het CDA over de gemeenschappelijke regelingen. Hij meldt dat een gemeenschappelijke brief is uitgegaan namens de gemeenten van het Rijk van Nijmegen, met een oproep aan de gemeenschappelijke regelingen om een voorstel te doen om te bezuinigen. Op 13 mei 2025 ontvangt het college de zienswijzen van deze voorstellen van de verschillende gemeenschappelijke regelingen. Deze zienswijzen worden daarna met de raad gedeeld. Op dit moment kan wethouder Gerrits aangeven dat de gemeenschappelijke regelingen hieraan op verschillende wijzen invulling hebben gegeven. De wethouder geeft aan dat de nummering van de prioriteiten willekeurig is. Op het voorstel van VVD over de bezuinigingstaakstelling reageert hij dat een generieke taakstelling voor de WDW niet realistisch is. Er wordt bij WDW altijd gewerkt aan verbetering van efficiency. De werkdruk is hoog en de ambities van de raad eveneens. Hij geeft aan dat voorstellen vanuit beleidsinhoudelijke kant komen en impact hebben op de WDW. De wethouder reageert op de vraag van Kernachtig Wijchen om het maatschappelijke effect van maatregelen inzichtelijk te maken. Hij benadrukt dat dit vanzelfsprekend gebeurt en dat de effecten van impactvolle maatregelen inzichtelijk worden gemaakt. De wethouder stelt voor de definities van essentiële voorzieningen en infrastructuur waar de D66-fractie om vraagt in de perspectiefnota aan te geven.

Mevrouw Loermans (Kernachtig Wijchen) geeft aan dat haar vraag niet was de maatschappelijke impact inzichtelijk te maken, maar of dit al in de perspectiefnota gebeurt. Wethouder Gerrits antwoordt dat dit afhangt van de meicirculaire. Naarmate de cijfers en de situatie scherper worden geduid, kunnen de cijfers specifieker worden meegegeven, zodat een goede afweging kan worden gemaakt.

De tweede termijn
De heer Burgers (PvdA) merkt op dat de kaders nieuw zijn en dat de raad en het college verantwoordelijk zijn voor een meerjarenbegroting. De kaders staan voor vier jaar en worden dus meegegeven aan de volgende raad en het volgende college. Hij is huiverig voor het vaststellen van een kader, omdat de meicirculaire er nog niet is en er nog geen beeld is van de situatie. Als de financiën heel anders blijken te zijn, is onduidelijk wat het kader voor nieuw beleid betekent. Een kader kan blokkerend werken, in plaats van leidend naar een goede begroting. De heer Reichgelt (D66) vraagt de heer Burgers of hij bereid is samen te werken aan een amendement of motie om het uitgangspunt nieuw voor oud (oud beleid vervangen door nieuw, efficiënter beleid in verband met Ravijnjaar 2026) te schrappen. De heer Burgers

bevestigt zijn bereidheid hierover mee te denken. Hij geeft aan dat het principe dat de sterkste schouders de zwaarste lasten dragen een richtinggevend kader is. Hij vindt het belangrijk dat de financiële opgave wordt herzien op basis van de meest actuele cijfers.
Mevrouw Loermans (Kernachtig Wijchen) vraagt waarom de PvdA-fractie anders naar de kaders kijkt, aangezien de kaders bedoeld zijn om naar de bezuiniging te kijken, terwijl uiteindelijk de raad het definitieve besluit over de begroting neemt. De heer Burgers reageert dat hij het belangrijk vindt dat als kaders worden afgesproken, deze serieus moeten worden genomen en dat het college binnen deze kaders moet werken. Hij vindt het raar bij de begroting te zeggen dat de afgesproken kaders toch anders worden uitgevoerd. Mevrouw Loermans vraagt of de heer Burgers van mening is dat we de eerste twee jaar niet naar de kaders hoeven te kijken, omdat dan nog niet hoeft te worden bezuinigd. De heer Burgers geeft aan dat het mogelijk is dat de gemeente Wijchen de eerste twee jaar niet hoeft te bezuinigen. De kaders kunnen dan blokkerend zijn. De situatie is nu anders dan toen de kaders werden voorgesteld.
De heer Burgers stelt voor met andere ogen naar de kaders te kijken, zowel voor de eerste twee jaar als voor daarna. De heer Burgers merkt op dat het heel gevaarlijk is zulke kaders te hanteren zonder zicht te hebben op de volledige financiële situatie.
De heer Van Krevel (GroenLinks) vraagt hoe de PvdA-fractie aankijkt tegen het feit dat als de beslisnota wordt aangenomen, er mogelijk voorstellen komen waarmee de PvdA-fractie het niet eens is en of ze dan buiten de kaders willen treden. De heer Burgers antwoordt dat de intentie moet zijn dat de gemeente zich aan de afgesproken kaders houdt, maar dat ook verstandige keuzes moeten worden gemaakt als de situatie verandert.

De heer Peters Sengers (CDA) geeft aan dat het kader voor het CDA helder is. Er zit een zekere abstractie in de termen. Niet alles is tot in detail ingevuld en de CDA-fractie vindt dat ook niet nodig. Het college moet, volgens de CDA-fractie, met voorstellen komen. De kaders fungeren als richtlijn voor de bezuinigingsvoorstellen. Hij merkt op dat goed moet worden gekeken of de bezuinigingen evenredig zijn en of geen essentiële voorzieningen worden geraakt.
De heer Reichgelt (D66) vraagt hoe het CDA kijkt naar het principe nieuw voor oud.
De heer Peters Sengers antwoordt dat het logisch is bestaand beleid in te ruilen voor nieuw beleid om tekorten te voorkomen. De heer Burgers (PvdA) vraagt of het CDA nog steeds vindt dat bestaand beleid moet worden doorgestreept voor nieuw beleid als € 500.000 overblijft.
De heer Peters Sengers antwoordt dat dit een als-danvraag is. Op dat moment moet worden bekeken wat mogelijk is. Hij ziet geen reden dan van het principe af te wijken. De heer Burgers weerspreekt dat het een als-danvraag is, omdat het kader nu al bepaalt dat bestaand beleid moet worden doorgestreept voor nieuw beleid. De voorzitter geeft aan dat dit geen vraag is en verzoekt de heer Peter Sengers verder te gaan met zijn betoog. De heer Peter Sengers benadrukt dat de ambities hoog zijn en dat de werkdruk binnen de WDW hoog is. Hij geeft aan dat bezuinigingen alleen mogelijk zijn als taken worden weggehaald bij de organisatie en dat het CDA niet enthousiast is over een amendement van de VVD-fractie in die richting. Hij geeft aan dat de GroenLinksfractie van mening is dat geen grootschalige bezuinigingen nodig zijn, maar dat er voorwaarden aan moeten worden verbonden. Hij vraagt welke voorwaarden de GroenLinksfractie wil verbinden aan het voorstel. Hij concludeert dat er een goed stuk ligt, dat voor CDA voldoende houvast geeft bij de beoordeling van de inhoudelijke voorstellen op 3 juli 2025.

Mevrouw Kuipers (Wijchen Lokaal) geeft aan dat zij weinig toe te voegen heeft aan haar eerste termijn. Zij wacht op de verwerking van de meicirculaire in de perspectiefnota. Zij merkt op dat de wethouder niet enthousiast is over de motie , maar zij wil de volledige uitwerking van de aangekondigde motie van de VVD-fractie toch zien, voordat zij een definitief oordeel velt. Het amendement van de PvdA-fractie staat haaks op de evenwichtige verdeling van maatregelen waar Wijchen Lokaal achter staat. De heer Burgers (PvdA) vraagt naar de evenwichtige verdeling en verwijst naar het sociaal domein, waarmee grote bedragen gemoeid zijn. Hij vraagt of de balans moet gaan over die grote bedragen of over het deel waarover de raad iets te

zeggen heeft. Mevrouw Kuipers antwoordt dat dit alleen kan gaan over het stuk waarover de raad iets te zeggen heeft. De heer Burgers vraagt of de notitie dan niet goed is opgeschreven. Mevrouw Kuipers antwoordt dat zij dit niet bedoelde. Mevrouw Kuipers geeft aan dat ze graag de uitwerking vanuit de meicirculaire wil zien. Ze vindt het amendement voorbarig en ziet geen blokkade door de kaders. De kaders bieden oplossingen voor het structurele begrotingstekort. Als dat begrotingstekort er niet is, geeft het niet dat er kaders geformuleerd zijn.

De heer Haerkens (VVD) merkt op dat sommige partijen pleiten voor uitstel. Hij geeft aan dat er een nieuw Ravijnjaar aankomt en dat er al minder middelen beschikbaar zijn. Hij vindt dat het doorschuiven naar een volgende raad en college geen oplossing is. Hij benadrukt dat sommige maatregelen tijd nodig hebben voordat ze effect hebben en dat het nu tijd is verantwoordelijkheid te nemen. De heer Haerkens is blij dat er doorlopend aandacht is voor efficiëntie en de bezwaren van de wethouder. Hij vraagt waarom alle gemeenschappelijke regelingen moeten bijdragen en de grootste niet. Hij geeft aan dat een motie hierover te zwaar en te concreet is. Hij roept het college op de WDW niet te vergeten. De heer Reichgelt (D66) vraagt waarop hij het voorstel van € 200.000 per jaar bezuinigen bij de WDW baseert.
De heer Haerkens antwoordt dat € 200.000 0,9% van de kosten is. De voorzitter geeft aan dat het voorbeeld niet helemaal hoeft te worden uitgewerkt en dat het gaat om de kaders.
De heer Reichgelt vraagt naar de visie die erachter zit. De heer Haerkens antwoordt dat er altijd ruimte is voor efficiëntieverbetering, ook bij de grootste uitgavenpost. Mevrouw Kuipers (Wijchen Lokaal) vraagt of er een motie komt over bezuinigingen bij WDW. De heer Haerkens antwoordt dat hij benieuwd is naar de concrete voorstellen en dat hij een gebalanceerde keuze wil maken.

Mevrouw Loermans (Kernachtig Wijchen) geeft aan dat haar fractie van mening is dat de nota nu moet worden behandeld. Ze benadrukt dat de kaders gelden bij een structureel financieel tekort en dat de uitwerking van de meicirculaire nodig is om te bepalen hoe groot dat tekort is. De heer Burgers (PvdA) vraagt of de kaders volgens mevrouw Loermans niet gelden als de balans positief uitvalt. Mevrouw Loermans antwoordt dat de kaders zijn voor het structurele meerjarenperspectief; niet voor de korte termijn.

De heer Van Krevel (GroenLinks) geeft aan dat zijn fractie zich kan vinden in de sympathieke geluiden van de PvdA. Hij merkt op dat de visie van de VVD-fractie niet als visie wordt gezien, maar als een simpel rekensommetje. Hij benadrukt dat WDW een belangrijke organisatie is die goed werk verricht en dat bezuinigingen van € 200.000 per jaar niet verstandig zijn. Hij geeft aan dat deze bezuiniging leidt tot chaos en slechte dienstverlening. De heer Haerkens (VVD) vraagt waarop hij baseert dat een organisatie met een groot budget geen ruimte heeft voor efficiëntie. De heer Van Krevel antwoordt dat hij niet heeft gezegd dat die ruimte er niet is, maar dat het niet verstandig is op mensen te bezuinigen. De heer Peters Sengers (CDA) vraagt de heer Van Krevel zijn voorwaarden bij de nota toe te lichten. De heer Van Krevel antwoordt dat grootschalige bezuinigingen niet verstandig zijn op korte termijn door te voeren en dat zijn fractie zich kan vinden in de beslisnota, maar enkele mogelijkheden openhoudt.
Mevrouw Kuipers (Wijchen Lokaal) vraagt hoe de heer Van Krevel kijkt naar bezuinigingen op andere gemeenschappelijke regelingen. De heer Van Krevel antwoordt dat zijn fractie de voorstellen op hun merites beoordeelt. Mevrouw Kuipers vraagt of de WDW buiten beschouwing wordt gelaten. De heer Van Krevel antwoordt dat dit niet per se het geval is en dat de voorstellen worden bekeken. De heer Burgers (PvdA) vraagt of hij niet bang is dat hij om de oren wordt geslagen met de kaders. De heer Van Krevel antwoordt dat hij daar een beetje bang voor is.

De heer Reichgelt (D66) geeft aan dat hij ermee akkoord is de definitie van de essentiële voorzieningen op te nemen in de perspectiefnota. Hij merkt op dat het vervelend is dat de discussie over structurele oplossingen steeds terugkomt. Hij geeft aan dat zijn fractie moeite

heeft met het principe nieuw voor oud en overweegt een amendement om dit los te laten.
De heer Haerkens (VVD) vraagt of hij het ermee eens is dat alle kosten moeten worden bekeken, zowel oud als nieuw beleid. De heer Reichgelt benadrukt dat er kritisch moet worden gekeken naar alles wat op het pad van de gemeenteraad komt. Hij waarschuwt dat als ze te strak en rigide blijven kijken naar de kaders van nieuw voor oud, er problemen kunnen ontstaan. Hij merkt op dat er zeker discussie ontstaat wanneer het concreet wordt.
De heer Haerkens vraagt of hij het eens is dat nieuw beleid op zijn merites moet worden beoordeeld en dat men ook open moet staan voor het kijken naar al het oude beleid. Hij geeft aan dat als progressieve partij, D66 niet in vaste kaders hoeft te denken en open moet staan voor verandering. De voorzitter merkt op dat veel commissieleden een gesloten vraag stellen die begint met 'Bent u het met me eens dat…'. Zij verzoekt de commissieleden open vragen te stellen. De heer Reichgelt reageert dat hij het zeker eens is dat men kritisch moet kijken naar oud beleid en dat men niet te rigide moet vasthouden aan kaders. Hij bevestigt dat oud beleid kritisch moet worden bekeken. De heer Reichgelt maakt bezwaar tegen de opmerking van de VVD in de eerste termijn dat 'het feest niet op kon voor alle fratsen'. Hij geeft aan dat zijn partij het niet altijd eens is geweest met alle keuzes van het college, maar dat er geen geld over de balk is gegooid. De heer Reichgelt reageert op het punt van de WDW en ziet dit als een valse tegenstelling. Hij suggereert dat het geld wel naar de burger gaat, bijvoorbeeld via gebiedscoördinatoren. Hij is terughoudend met op voorhand hakken en breken in de WDW.
De heer Haerkens benadrukt dat zijn beeldspraak over dat 'het feest niet op kan' niet alleen over het college gaat, maar ook over de raad. Hij merkt op dat er in de afgelopen zes jaar nooit over bezuinigingen is gesproken, maar alleen over extra uitgaven. Hij vraagt of de heer Reichgelt voorbeelden kan noemen waarin de gemeenteraad kritisch naar kosten heeft gekeken en kosten heeft bespaard. De heer Reichgelt antwoordt dat hij de vraag niet beantwoordt, omdat hij dan met concrete voorbeelden moet komen. Hij heeft al een voorbeeld genoemd en denkt dat de heer Haerkens daarmee uit de voeten kan.

De voorzitter constateert dat er amendementen en mogelijk een motie zijn aangekondigd. Deze beslisnota wordt in de raadsvergadering van 22 mei 2025 besproken.

De vergadering wordt kort geschorst.

7.2 285346 Beslisnota Besluitvorming Omgevingsvisie Wijchen
De voorzitter legt uit dat met deze visie de gemeenteraad de ambities voor de fysieke leefomgeving vastlegt. De gemeenteraad wordt gevraagd te besluiten de omgevingsvisie in Wijchen vast te stellen, de zienswijzenota voor kennisgeving aan te nemen en de structuurvisie 2009 in te trekken, uitgezonderd hoofdstuk 15 over het kostenverhaal. Met vaststelling wordt voldaan aan de wettelijke verplichting om voor 2027 een omgevingsvisie te hebben en beschikt de gemeente over een actueel beleidskader voor de toekomst van Wijchen.

Eerste termijn
Mevrouw Beeke (D66) geeft aan dat haar fractie opnieuw kennis heeft genomen van de omgevingsvisie en het strategisch kompas en enthousiast is over de participatie van de inwoners en ondernemers. Ze merkt op dat het jammer is dat de leefbaarheidsgroepen Bergharen en Balgoij en de dorpsraad Alverna zich onvoldoende gehoord voelen. Ze bedankt voor het beantwoorden van de technische vragen die haar fractie gesteld heeft. In die antwoorden wordt aangegeven dat van het strategisch kompas jaarlijks een overzicht wordt gegeven met concrete resultaten van dat jaar, dat aan het einde van het jaar wordt gepubliceerd en actief richting de gemeenteraad wordt gestuurd. De evaluatie van het kompas staat gepland in 2026 en wordt verder binnen de fractie besproken. Mevrouw Beeke merkt op dat acht zienswijzen zijn ingediend. Ze benadrukt dat mensen graag resultaten willen zien en deel willen uitmaken van de toekomstplannen van hun omgeving. Ze vraagt of het college kan toezeggen dat zij, de gemeenteraad en de inwoners, de stappen laten zien die ze nemen en hoe

het college al deze punten gaat uitwerken in concrete stappen. Ze vraagt of het college kan toezeggen dat het college de raad en de inwoners laten participeren waar mogelijk, en dit blijven aanmoedigen en mogelijk maken. Ze geeft aan dat als het college dit niet actief kan toezeggen, er een mogelijkheid is dat D66 een motie gaat indienen.

De heer Oomen (GroenLinks) geeft aan dat hij als GroenLinksraadslid op dit moment enthousiaster is over de nieuwe paus dan over de omgevingsvisie. Hij benadrukt dat de omgevingsvisie een goede vertaling is van het strategisch kompas, maar dat dit strategisch kompas destijds al niet progressief genoeg was volgens zijn fractie en veel Wijchenaren. Hij wijst erop dat natuur- en biodiversiteit niet als apart speerpunt zijn meegenomen, terwijl klimaatverandering een feit is en grote gevolgen heeft binnen Wijchen. Hij benadrukt dat de gemeente ervoor moet zorgen dat Wijchen binnen de bebouwde kom en in het buitengebied meer klimaatbestendig wordt en blijft. Hij noemt specifiek dat verhitting en verdroging moeten worden tegengegaan, zoals NatuurWijchen aangeeft in haar zienswijze. Hij bekritiseert het college, omdat dit thema niet als apart speerpunt is opgenomen in de omgevingsvisie, ondanks de vele ontwikkelingen op dit gebied. Hij pleit ervoor dat natuur, biodiversiteit en klimaatverandering een integraal onderdeel moeten zijn van een nieuw speerpunt klimaatbestendigheid. Hij noemt de gevolgen van klimaatverandering, zoals hittestress, en roept de gemeenteraad en het college op meer ambitie te tonen. Hij stelt voor de sustainable development goals (SDG's) een prominentere plek te geven in de omgevingsplannen en vraagt of er steun is voor dit idee, zodat een amendement of motie kan worden ingediend.

De heer Verharen (Kernachtig Wijchen) spreekt zijn waardering uit voor de omgevingsvisie en de koppeling met het strategisch kompas. Hij benadrukt dat naast de omgevingsvisie ook rekening moet worden gehouden met beleid uit de landelijke en provinciale politiek, evenals afspraken binnen de groene metropoolregio Arnhem-Nijmegen. Hij geeft aan dat de omgevingsvisie regelmatig moet worden geëvalueerd en indien nodig bijgesteld. Hij geeft aan dat Kernachtig Wijchen geen voorstander is van het toevoegen van een extra speerpunt natuur en biodiversiteit, omdat er ook andere belangen zijn die goed moeten worden afgewogen. Hij vindt dat het participatieproces en de aanvullende acties voldoende zijn. Hij noemt dat de structuurvisie 2009 kan worden ingetrokken en dat het kostenverhaal nog moet worden uitgezocht en kan worden opgenomen in het toekomstige programma.

De heer Ten Buren (VVD) is blij dat de omgevingsvisie ruim voor de deadline van 1 januari 2027 voorligt. Hij benoemt enkele punten, zoals het versnellen van de woningbouw en het belang van goede bereikbaarheid van Wijchen met de auto. Hij benadrukt het belang van ondernemerschap en het versterken van het mkb voor voldoende werkgelegenheid. Hij stelt een vraag aan de wethouder over speerpunt 5, energieneutraal en fossielvrij, en vraagt hoe de wethouder dit ziet. In het stuk wordt gesproken over een ambitie; anderzijds is de kop van dit speerpunt heel stellig. De heer Ten Buren wil graag van de wethouder een toelichting. Hij vindt dat het strategisch kompas de basis is voor de omgevingsvisie en dat het goed is dat dit een dynamisch document is dat regelmatig wordt geëvalueerd.

De heer D. Herms (Wijchen Lokaal) vindt dat de omgevingsvisie er verzorgd en doordacht uitziet, maar waarschuwt voor een te brede invulling van elk stuk grond. Hij benadrukt dat scherpe keuzes en een heldere ruimtelijke koers nodig zijn. Hij vraagt wat het college precies bedoelt met de verbindende rol van Wijchen in de regio en of er mogelijk doelgroepen zijn die onvoldoende zijn bereikt in het participatieproces. Hij staat positief tegenover de beslisnota en vindt dat het als hamerstuk verder kan.

Mevrouw Joosse-de Visser (CDA) staat positief tegenover de beslisnota over de omgevingsvisie en de vijf speerpunten. Ze benadrukt dat een visie regelmatig moet worden geëvalueerd en dat de verdere uitwerking soms niet eenvoudig is. Ze vindt dat veel aandacht nodig is voor het

participatietraject en dat de zorgen van de leefbaarheidsgroepen serieus moeten worden genomen. Ze sluit zich aan bij de heer Herms over het maken van keuzes voor bestemmingen van grond en het goed betrekken van inwoners.

De heer Merkus (PvdA) benadrukt dat de visie zich richt op de fysieke leefomgeving en de leefbaarheid van de gemeente. Hij noemt nieuwe ontwikkelingen zoals woningbouw, bereikbaarheid, een gezonde omgeving, ruimte om te ontmoeten en duurzame energie. Hij merkt op dat veel van de omgevingsvisie rust op speerpunten uit het strategisch kompas. De heer Merkus vraagt hoe het college ervoor gaat zorgen dat voldoende betaalbare woningen worden gerealiseerd en dat wordt gebouwd naar behoeften, vooral bij grote projecten waar vaak al een verdeling van woningtypes is gemaakt. Hij wijst erop dat het college eerder heeft aangegeven dat dit een reden is waarom niet meer betaalbare woningen konden worden bijgebouwd. De heer Merkus merkt op dat er grote vraagstukken zijn in het buitengebied en vraagt wanneer de visie op het buitengebied kan worden verwacht, aangezien deze pas bij een volgende versie van de omgevingsvisie komt. Hij vraagt of dit niet te laat is en is benieuwd naar de reactie van de wethouder en andere fracties. Hij vraagt hoe het college de samenwerking tussen de gemeenteraad en het college van B&W ziet veranderen door de nieuwe structuur van de Omgevingswet. Hij vraagt of er een meningsvormende nota komt over deze mogelijke nieuwe manier van samenwerking.

De vergadering wordt kort geschorst.

Wethouder Gerrits begint met het beantwoorden van de vraag over het vervolgproces. Hij legt uit dat bij de verdere invulling van hoe er wordt gewerkt met programma's en besluitvorming, nog een uitwerking volgt. Hij belooft dat dit zorgvuldig middels een nota gebeurt en dat participatie hierin wordt meegenomen. De wethouder legt uit dat het college achter de voorliggende visie staat en dat het aan de gemeenteraadsleden is om accenten aan te brengen, zoals de SDG’s. Hij benadrukt dat de visie is gebaseerd op het strategisch kompas en dat aanpassingen bij een actualisatie kunnen worden meegenomen. De wethouder reageert op de vraag over de titel van hoofdstuk 7. Hij legt uit dat het om de inhoud van de tekst gaat en verzoekt de VVD zich daarop te richten. Wethouder Gerrits legt uit dat Wijchen als grootste gemeente van de kleine gemeenten in de regio soms het voortouw neemt, maar dat het een samenwerking is waarbij een proactieve en positieve insteek wordt gekozen. De wethouder reageert op de vraag over woningbouw. Hij legt uit dat bij grote projecten de bouw gefaseerd wordt uitgevoerd en dat harde afspraken worden gemaakt over prijsklassen, maar niet over woningtypen. Hierdoor kan flexibel worden ingespeeld op de behoeften van specifieke doelgroepen. De wethouder beantwoordt de vraag over de uitwerking van het buitengebied. Hij legt uit dat dit een proces is waarmee nu aan de slag wordt gegaan en dat dit samen met de regio gebeurt. Hij benadrukt dat het logisch is dit bij de actualisatie van het strategisch kompas een plek te geven. Wethouder Gerrits legt uit dat de precieze uitwerking en finetuning van hoe er wordt samengewerkt nog volgt en dat dit aan de gemeenteraad wordt voorgelegd.

Tweede termijn
Mevrouw Beeke (D66) is blij te horen dat participatie serieus wordt genomen en dat een mooie samenwerking mogelijk is. Ze benadrukt het belang van biodiversiteit en natuur en staat open voor mogelijkheden dit belang beter naar voren te laten komen in de omgevingsvisie. Ze vindt dat klimaat een belangrijk onderdeel is en dat keuzes moeten worden gemaakt die soms minder fijn zijn voor alle inwoners, maar die wel in het belang van de toekomst zijn.

De heer Oomen (GroenLinks) vindt het interessant te horen hoeveel partijen participatie belangrijk vinden. Hij roept iedereen op te kijken naar de zienswijzenota, die een ultieme vorm van participatie is. Hij merkt op dat er veel oproepen zijn meer te doen aan klimaatbeleid. Hij

stelt voor bij de uitwerking van de omgevingsplannen de SDG’s een prominentere plek te geven en vraagt steun voor een motie om dit als extra opdracht mee te geven aan het college.

De heer Verharen (Kernachtig Wijchen) benadrukt het belang van het participatieproces in het vervolgtraject van de programma's, waarbij leefbaarheidsgroepen, NatuurWijchen en andere groepen goed moeten worden betrokken. Hij vindt dat de participatie via het strategisch kompas en de aanvullende maatregelen goed waren en is het niet eens met degenen die vinden dat dit onvoldoende was. De heer Oomen (GroenLinks) vraagt of het een goed idee is de SDG’s mee te nemen bij de uitwerking van de plannen. De heer Verharen antwoordt dat het belangrijk is te luisteren naar de groepen en hun standpunten op te halen, in plaats van hen vooraf te vertellen wat zij moeten vinden. Hij benadrukt dat de informatie van deze groepen moet worden meegenomen bij het ontwikkelen van de programma's.

De heer Ten Buren (VVD) is blij dat de ambitie in het hoofdstuk is geformuleerd als uitgangspunt. Hij kijkt uit naar de eventuele motie van GroenLinks en geeft aan dat het document dynamisch is en continu wordt aangevuld. Hij vindt dat het beleidsplan als hamerstuk kan worden behandeld, zoals Wijchen Lokaal voorstelt.

De heer D. Herms (Wijchen Lokaal) geeft aan dat zijn fractie graag eerst de voorstellen op papier wil zien, voordat de fractie zich uitspreekt over steun of eventuele aanpassingen. Hij sluit zich aan bij de woorden van anderen aan tafel en benadrukt het belang van participatie met leefbaarheidsgroepen, belangengroepen en inwoners.

Mevrouw Joosse-de Visser (CDA) gaat in op de vraag van GroenLinks over de SDG’s en ziet een motie tegemoet. Ze merkt op dat veel van wat NatuurWijchen inbracht, is overgenomen in de zienswijzenota en dat de gemeenteraad aan zet is bij het vervolgtraject. Ze benadrukt dat alle partijen die zich in de zienswijze hebben uitgesproken, moeten worden betrokken en zich bewust moeten zijn van hun verantwoordelijkheid het proces goed te volgen. Ze ziet geen noodzaak voor een motie, maar kijkt er serieus naar.

De heer Merkus (PvdA) is positief over de nota. Hij benadrukt het belang van participatie en geeft aan dat zijn fractie graag wil meedenken over het idee van GroenLinks over de SDG's.

De voorzitter merkt op dat de oproep open vragen te stellen heeft geleid tot minder vragen dan bedoeld. De voorzitter geeft aan dat een motie is aangekondigd. Deze beslisnota wordt besproken tijdens de raadsvergadering van 22 mei 2025.

8. Sluiting

De voorzitter wenst iedereen een fijne avond en sluit de commissievergadering om 21.30 uur.